

Bijbelstudie op school

Henk Westerink

Dit materiaal is onderdeel van het compendium christelijk leraarschap dat samengesteld is door het lectoraat Christelijk leraarschap van Driestar hogeschool. Zie ook www.christelijkleraarschap.nl.

Samenvatting	Op een christelijke school is de vorming vanuit Gods Woord van belang. Dit artikel beschrijft de ervaringen van de Jacobus Fruytier scholengemeenschap met Bijbelstudies op school.
Bronvermelding	Westerink, Henk (2016). Bijbelstudies op school. In H. Vermeulen (red.), <i>Gids, volg het spoor</i> . Gouda: lectoraat Christelijk leraarschap.
Thema *	Onderwijs
Gebruik **	Hart
Plaatsingsdatum	2016
Gerelateerde artikelen	n.v.t.
Trefwoorden	Bijbelstudiegroep

* In het compendium wordt al het materiaal verdeeld over de acht thema's van christelijk leraarschap: *onderwijs, inspiratiebronnen, leraar, leerling, leerstof, didactiek, schoolteam, leidinggevend*.

** Het materiaal kan gebruikt worden als onderbouwing en visievorming (*hoofd*), bezinning en reflectie (*hart*) of biedt concrete handreikingen en voorbeelden (*handen*).

BIJBELSTUDIE OP SCHOOL

Henk Westerink

Iedereen die terugdenkt aan zijn middelbareschoolperiode zal zich allerlei lessen en leraren herinneren. Hoe de sfeer was en welke vrienden of vriendinnen je had. Maar het zal niet vaak gebeuren dat iemand terugdenkt aan de mooie Bijbelstudies. Is dat niet een beetje vreemd? Op een christelijke/reformato-
rische school is toch het hoofddoel van de opleiding de vorming vanuit Gods Woord. Bovendien zegt de Grote Meester: ‘Onderzoekt de Schriften, want die zijn het die van mij getuigen.’ Hoe zijn de ervaringen als er Bijbelstudies met leerlingen en/of leraren georganiseerd worden?

HOUVAST

Bijbelstudies geven leerlingen houvast. Onze jongeren leven in een verwarrende tijd waarin kaders losraken, erg veel op hen afkomt, de wereld om hen heen fragmentariseert en elk houvast en kompas lijkt los te laten. Wat kan een gesprek vanuit Gods Woord dan binding en richting en houvast geven. Dat is heel waardevol en is zelfs van levensbelang voor onze jongeren.

Daarom zijn we op de Jacobus Fruytier schoolengemeenschap een aantal jaren geleden begonnen met Bijbelstudies voor leerlingen. Op onze school hebben we een leerlingenpanel dat allerlei activiteiten ontplooit in de afdeling en de school. De jongelui van het panel gaan de bovenbouwklassen in, vertellen dat er Bijbelstudie-groepjes gevormd worden en ze proberen leerlingen enthousiast te maken om deel te nemen. De laatste jaren hebben we steeds zo'n vijftig, zestig leerlingen gehad die meedoen. De leerlingen worden na aanmelding ingedeeld in groepjes van zes tot acht leerlingen en vervolgens vraag ik vrijwilligers onder de collega's om een Bijbelstudiegroepje te leiden. Het groepje komt bij elkaar onder schooltijd in de (middag)pauze.

INRICHTING BIJBELSTUDIE

Als een groepje is gevormd bekijkt de begeleiden-

de docent hoe hij de Bijbelstudie inricht. Elke docent is verschillend en dat geldt ook voor de werkwijze, de ervaring en de vaardigheden in het voeren van gesprekken. Als uitgangspunt voor de Bijbelstudies gebruiken we op school een boekje uit de serie Jongerenperspectief, geschreven door dr. M.J. Kater, met als titel *In de branding*. In 27 hoofdstukken behandelt dr. Kater allerlei vragen die jongeren kunnen bezighouden zoals: Heb ik genoeg zondekennis? Gelden Gods beloften ook voor mij? Bidden we om succes of zegen? Hoe kan ik christen zijn op de werkvloer?

Dr. Kater leidt het onderwerp kort en praktisch in en bespreekt enkele noties op een aansprekende wijze. Aan het eind van het hoofdstukje geeft hij enkele denkvragen en twee Bijbelsuggesties. Daar begint voor mij in de praktijk altijd het gesprek mee.

OPSCHERPEND EN VERRIJKEND

Verschillende jaren heb ik Bijbelstudies met leerlingen mogen leiden. Het is opscherpend en verrijkend om met jongeren samen Gods Woord te openen en te bestuderen. Het was voor mij verrassend hoe open en serieus leerlingen (kunnen) omgaan met Gods Woord. Als we een hoofdstuk uit bovengenoemd boek bespreken, nemen we altijd één Bijbelgedeelte als uitgangspunt. Als

voorbeeld neem ik nu het hoofdstuk ‘Heb ik genoeg zondekennis?’ Het hoofdstuk opent met enkele vragen: *Stelt de Heere een maatstaf ten opzichte*

van de diepte van zelfkennis? Ken ik mijn zonden wel genoeg? Als leessuggestie wordt Mattheüs 9:9-13 genoemd. Dit gedeelte gaat over de roeping van

TERUGBLIK LEERLINGEN

Aan het eind van een schooljaar krijgen de jongelui altijd enkele evaluatievragen voorgelegd. Hoe kijken leerlingen terug op een jaar Bijbelstudie op school?

Marlinde

‘Ik heb de Bijbelstudies als mooi en leerzaam ervaren. Omdat we maar met een klein groepje waren, was er betrokkenheid en ook wel openheid.’

Marlies

‘Ik heb de Bijbelstudies ervaren als een goede gelegenheid om na te denken over een bepaald stukje uit de Bijbel. Soms kreeg ik daardoor mooie nieuwe inzichten in een Bijbelgedeelte. Bijbelstudies binnen school zijn denk ik best wel belangrijk. Zeker omdat wij als christenen na de middelbare-schooltijd vaak in een wereld komen waarin geloven niet vanzelfsprekend is. Daarom is het belangrijk dat christenen teksten uit de Bijbel goed uit kunnen leggen aan niet-christenen. Om dat te leren kan de Bijbelstudie een middel zijn. Hoewel

ik niet zo veel zeg, denk ik (ook achteraf) heel veel na over de gelezen Bijbelstukjes. Ik denk dat de Bijbelstudies mij daarom verrijkt hebben. Ook omdat ik dus af en toe mooie nieuwe inzichten kreeg in een Bijbelgedeelte door de Bijbelstudie.’

Janine

‘Ik heb de Bijbelstudies als positief ervaren. Ik zou andere leerlingen zeker aanraden om er ook aan mee te doen. Ik vond het goed om eraan mee te doen. Het is fijn om met wat klasgenoten samen na te denken over de Bijbel.’

Deborah

‘Allereerst wil ik u bedanken voor de Bijbelstudies die ik vorig jaar met u mocht hebben. Ik vond het erg mooi om zo nu en dan even stilgezet te worden in alle drukte en me te richten op het Woord van God. Het is zeer waardevol dat de school deze kans om Bijbelstudies te houden aanbiedt. Het was fijn dat het vaak een onderling gesprek was en geen monoloog. Ik heb het zeer gewaardeerd.’

Mattheüs. Na de inleiding en de check-in (Hoe gaat het met iedereen? Zijn er bijzonderheden?) wordt het thema genoemd. We bespreken of er dingen in het thema zijn die opvallen en dan lezen we eerst samen het Bijbelgedeelte. Dat alleen al werkt verbindend: samen Gods Woord lezen, gewoon ieder een vers, iedereen doet mee en is gelijk betrokken.

Terugkijkend op die gesprekken kan ik concluderen dat het het bespreken van een Bijbelgedeelte nuttig is, en daarbij is het lezen van het Woord zelf richtinggevend. Leerlingen waarderen openheid over de beleving van Gods Woord zeer. Opvallend is hoe makkelijk leerlingen vragen stellen als de sfeer open is, en voor de docent geldt dat het stellen van vragen een uitmuntende pedagogische bezigheid is, evenals het luisteren naar leerlingen.

MEER ERVARINGEN

Verschillende collega's in de school hebben Bijbelstudies geleid. Wat zijn hun ervaringen?

Collega 1

'De Bijbel is het ultieme bindmiddel binnen een christelijke school. Het is goed dat leerlingen leren omgaan met verschillende Bijbelse accenten in onze achterban. Daarbij leren ze ook om

elkaar te corrigeren als een medeleerling echt over de schreef van de in de (achterban van de) school gebruikelijke kaders gaat. Natuurlijk is er wel behoefte aan een veilige setting voor het bespreken van existentiële vragen. En ten slotte kan een gezamenlijke Bijbelstudie een bruggetje zijn naar goede een-op-eengesprekken.'

Collega 2

'Het leiden van de Bijbelstudiegroep had een grote meerwaarde (voor mij en ik denk ook voor de leerlingen), omdat het gesprekken waren waarbij het hart op tafel werd gelegd. Leerlingen stellen zich open en kwetsbaar op als ze merken dat alle vragen bespreekbaar zijn. Het samen overdenken van een Bijbelgedeelte en zoeken naar antwoorden in de Bijbel was vaak intensief, maar gaf ook de bijzondere kans om een poging te doen om over te brengen dat het zo rijk en goed is als de Heere en de Bijbel door genade in ons leven de belangrijkste plaats gekregen hebben. De Heere gebruikt soms zulke activiteiten om jonge mensen in te winnen voor Zijn dienst. 'Het is niet aan ons om te weten wat het ten diepste oplevert. Je hoopt dat er harten zijn geraakt en dat deze bijeenkomsten eeuwigheids-waarde hebben. Zichtbaar was dat er een diepe verbinding ontstond tussen de leerlingen en mij

als kringleider. Voor mijn werk gaf het mij vaak inzicht in de wereld waarin onze leerlingen opgroeien en de vragen waar zij mee lopen.'

BIJBELSTUDIES MET COLLEGA'S

Natuurlijk geldt ook voor medewerkers van een christelijke school dat het samen bestuderen van de Bijbel waardevol is. Al enkele jaren heeft de Jacobus Fruytier een Bijbelstudiegroep. De collega die de groep leidt, vertelt hoe dat gaat: 'Het aantal deelnemers varieert zo tussen vier en acht. Eerst lezen we met elkaar een gedeelte uit de Bijbel, waarna een collega het fragment bespreekt. De andere aanwezigen kunnen hierop reageren met een vraag of een aanvulling. We ervaren heel sterk hoe goed het is een Bijbelgedeelte met elkaar te delen. Hierna bidden we met elkaar. Vooraf mag ieder een aandachtspunt voor het gebed noemen. Dit kan een ernstig zieke leerling of collega zijn. Ook punten van dankzegging worden genoemd. Het werkt heel samenbindend en opbouwend om elkaar regelmatig in het hart te laten kijken. De keuze voor een Bijbelgedeelte is vrij. Zelf heb ik vorig jaar het Bijbelboek Filippen besproken. Dit jaar hoop ik enkele aspecten van het discipelschap te bespreken. Anderen kiezen steeds verschillende onderwerpen. Ieder is hierin vrij.'

REFLECTIE

- In hoeverre is de mogelijkheid van Bijbelstudie met leerlingen afhankelijk van hun leeftijd of niveau?
- Hoe denk je over de mogelijkheden voor een Bijbelstudiegroep met collega's of leerlingen op jouw school?